

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yhteistoimintalain mukainen käsittely v. 2023

YHTT 25.03.2024 § 27
97/02.06.01.03/2024

Kaupunginhallitus käsittelee kokouksessaan 26.3.2024 tilinpäätöstä vuodelta 2023. Yhteistoimintalain (449/2007) 4 §:n hengen mukaisesti yhteistoiminnassa käsitellään kaikkia niitä toimia ja tietoja, joilla on merkittäviä vaikutuksia henkilöstön asemaan. Yksi kuntein tärkeimmistä virallisista asiakirjoista on tilinpäätös ja toimintakertomus päättyneeltä tilikaudelta.

Kuntalain (410/2015) 113 §:n mukaisesti

kunnan tilikausi on kalenterivuosi. Kunnanhallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi. Tilintarkastajien on tarkastettava tilinpäätös toukokuun loppuun mennessä. Kunnanhallituksen on saatettava tilinpäätös tilintarkastuksen jälkeen valtuuston käsiteltäväksi. Valtuuston on käsiteltävä tilinpäätös kesäkuun loppuun mennessä.

Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus.

Tilinpäätöksen tulee antaa oikea ja riittävä kuva kunnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta sekä toiminnasta olennaisuusperiaatteen mukaisesti. Tätä varten tarpeelliset seikat on ilmoitettava liitetiedoissa.

Tilinpäätöksen allekirjoittavat kunnanhallituksen jäsenet sekä kunnanjohtaja tai pormestari.

Kuntalain 114 §:n perusteella Haapajärven kaupungin on laadittava ja sisällytettävä tilinpäätökseensä myös kyseisen kuntalain pykälän mukainen konsernitilinpäätös, koska Haapajärven kaupunki muodostaa tytäryhteisöineen kuntakonsernin. Lain 115 § määrittelee toimintakertomuksen sisällöksi selvityksen valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa. Toimintakertomuksessa on selvitettävä myös ne seikat, jotka eivät käy ilmi taseesta, tuloslaskelmasta tai rahoituslaskelmasta. Lisäksi on esitettävä selvitys, miten talous tasapainotetaan, mikäli taseessa on kattamatonta alijäämää, sekä tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

Kaupungin kirjanpitoa ohjaa kirjanpitolain (1336/1997) lisäksi kirjanpitolautakunnan kuntajaoston ohjeet. Vuoden 2023 tilinpäätös on laadittu kirjanpitolain vaatimusten sekä kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeiden mukaisesti. Toimintakertomus ja tilinpäätös vuodelta 2023 sisältää kaupungin tilinpäätöksen lisäksi konsernitilinpäätöksen (konsernitulos- ja konsernirahoituslaskelman sekä konsernitaseen). Tilinpäätös sisältää vertailutietoina vuoden 2022 tilinpäätöksen.

Vuodet 2022 ja 2023 eivät kuitenkaan ole verrannollisia keskenään, koska hyvinvointialueiden toiminnan alkamisesta johtuen tasejatkuvuutta ei vuosien välillä ole. Kirjanpitolautakunnan lausuntojen 128, 137 ja 139 mukaisesti tilinpäätös vuodelta 2022 on laadittu kunnissa, sairaanhoitopiireissä ja vapaaehtoisissa kuntayhtymissä kuin sote-uudistusta ei olisi tulossa. Vuoden 2023 aloittava tase puolestaan on kirjattu suoraan ilman hyvinvointialueelle siirtyvien palvelujen eriä. Siirtyvät erät on kirjattu kunnissa peruspääomaa vasten. Tästä johtuen vuoden 2023 aloittava tase on erisuuruinen kuin vuoden 2022 päättävä tase eikä tasejatkuvuus näin ollen toteudu.

Verrannollisuuteen vaikuttaa tsejatkuvuuden lisäksi tulojen tsauksesta aiheuvat leikkukset kuntien vero- ja valtionosuustuloihin. Vuoden 2023 veroprosenttia leikattiin kaikissa kunnissa 12,64 % edelliseen vuoteen verrattuna. Lisäksi osa aiemmin kunnille tilitetystä valtionosuuksista kohdennettiin vuonna 2023 hyvinvointialueille.

Tämän lisäksi Haapajärven kaupungin tilinpäätöksessä 2023 konsernitilinpäätöksen osalta vertailtavuuteen vaikuttaa Peruspalvelukuntayhtymä Selänteen toiminnan päättyminen 30.9.2023 ja viimeisen tilikauden päättyminen kesken vuoden 31.10.2023 sekä tytäryhteisöiltä saatujen tietojen erilaisuus suhteessa edelliseen vuoteen. Tämä aiheuttaa eliminointeihin ja sitä kautta konsernin rahoituslaskelmaan 317 402,18 euron eroavuuden. Mikäli tämä saadaan ohjelmistotoimittajan kanssa muokattua, tämä eroavaisuus poistetaan yhteistyössä tilintarkastajien kanssa ennen tilinpäätöksen lopullista hyväksymistä kaupunginhallituksessa. Mikäli tätä ei onnistuta tekemään, esitetään, että hallitus myöntää luvan korjata konsernitilinpäätöstä tältä osin teknisenä korjauksena hallituksen käsittelyn jälkeen. Asia esitellään kokouksessa tarkemmin.

Käyttötalous: Ppky Selänteen toiminnan päättyminen vaikuttaa myös kaupungin tuloslaskelmaan. Ympäristöpalveluista muodostui oma päävastuualueensa 1.10.2023 alkaen. Siihen asti ympäristö- ja rakennusvalvontapalveluihin varatut tulo- ja menomäärärahat olivat osa hallinnon kokonaisuutta. Tästä johtuen ympäristöpalvelujen päävastuualueen toimintakertomus on vuoden 2023 tilinpäätöksessä sijoitettuna Selänne-palvelujen jälkeen osaksi hallinnon toimintakertomusta eikä sille ole vartailevissa tiedoissa esittää talousarviolukuja. Vuoden 2024 tilinpäätöksessä ympäristöpalvelujen toimintakertomus on itsenäisenä osiona aakkosjärjestyksen mukaisesti viimeisenä päävastuualueena. Muutoin yleishallinto sisältää kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston lisäksi vaalien järjestämisen sekä tarkastustoiminnan.

Kaupungin tilinpäätöksessä toteutuneet ulkoiset toimintatuotot olivat 4 702 769,23 euroa euroa ja ulkoiset toimintakulut olivat 25 587 906,98 euroa. Toimintakatteeksi muodostui -20 885 137,75 euroa. Ulkoiset toimintakulut kokonaisuudessaan ylittivät talousarvion 26 267,98 euroa, ulkoiset toimintatuotot alittivat arvioidun 267 073,77 euroa. Nettona talousarvio ylittyi 293 341,75 euroa. Toimintakatteen eli käyttötalouden nettototeutus oli 101,42 %.

Päävastuualueittain toteutumat suhteessa muutettuun talousarvioon toimintakuluissa olivat:

Yleishallinto	3 363 997,89 € 92,58 % (alitusta 269 802,11 €)
Sivistystoimi	16 059 004,07 € 100,6 % (ylitystä 95 465,07 €)
Tekninen toimi	5 771 703,29 € 96,77 % (alitusta 192 596,71 €)
Ympäristöpalvelut	393 201,73

ja toimintatuotoissa:

Yleishallinto	408 183,83 € 130,31 % (yli arvion 94 933,83 €)
Sivistystoimi	1 903 864,88 € 85,48 % (alle arvion 323 368,12 €)

Tekninen toimi	2 119 066,04 € 87,23 % (alle arvion 310 293,96 €)
Ympäristöpalvelut (10-12/2023)	271 654,48 €

Nettona ylitykset/alitukset olivat seuraavat:

Yleishallinto	nettosäästö 369 802,11 €
Sivistystoimi	nettoylitys 418 833,19 €
Tekninen toimi	nettoylitys 117 697,25 €
Ympäristöpalvelut	nettotulos 121 547,25 €

Mikäli ympäristöpalvelujen 10-12/2023 toteumat yhdistettäisiin osaksi yleishallinnon toteumia, jäisi yleishallinnon toteuma yhä tulokseltaan nettosäästökseksi 248 254,86 euroa.

Investoinnit: Bruttoinvestoinnit olivat 10 762 038,38 euroa. Rahoitusosuuksia saatiin investointeihin 212 274,00 euroa ja käyttömaisuuden myynneistä saatiin tuloja 435 777 euroa. Nettoinvestoinnit olivat 10 326 261,38 euroa eli toteutuma oli 100,85 %. Suurimmat investointikohteet olivat K.J. Ståhlbergin koulun uuden koulurakennuksen rakentamisen aloittaminen 5 632 783,31 euroa, terveyskeskuksen korvaavien tilojen rakentaminen 2 677 699,82 euroa ja KJS:n koulun liikuntatilan rakentaminen 399 702,08 euroa. Lisäksi investoitiin Lujabetonin liittymän rakentamiseen 401 295,04 euroa.

Toiminnan rahoitus: Verotulokertymä oli 16 286 451,46 euroa, mikä oli n. 368 548,54 euroa muutettua talousarviota pienempi. Valtionosuudet olivat 6 982 895,00 euroa. Valtionosuuksien määrää kasvatti syksyllä kaupungille myönnetty harkinnanvarainen valtionosuuden korotus, yhteensä 535 000 euroa.

Pitkäaikaisten lainojen lyhennykset olivat 7 149 237,76 euroa ja uutta pitkäaikaista lainaa otettiin 15 548 059 euroa. Lyhytaikaista lainaa vuoden vaihteessa oli 5,5 miljoonaa euroa. Kaupungin lainakanta kasvoi 13 898 821,24 eurolla. Asukasta kohden lainakanta oli 8 666 euroa/as. Konsernin lainakanta kasvoi 5,5 miljoonalla eurolla. Asukasta kohden konserninlainat olivat 11 011 euroa.

Sijoitusten osalta vuosi 2023 oli korkojen nousun johdosta parempi kuin edellinen vuosi. Sijoitusten arvonalautuksia voitiin kirjata kaikkiaan 947 780,09 euroa. Sijoitusten markkina-arvo oli vuoden lopussa n. 15,3 miljoonaa euroa.

Vuosikate oli 2 192 776,24 euroa ja suunnitelman mukaiset poistot 2 301 497,20 euroa. Tilikauden tulokseksi muodostui -108 720,96 euroa ja kertyneen poistoeron tuloutuksen jälkeen alijäämä oli -23 254,92 euroa. Kumulatiivinen alijäämä taseessa kasvoi ja oli yhteensä 6 046 095,00 euroa.

Arviointimenettelyn mukaiset toimenpiteet toteutuivat. Näistä on annettu selvitys toimintakertomuksessa. Suurimpana eränä olivat kiinteistöverotulot, jotka kasvoivat 180 003 euro edelliseen vuoteen verrattuna.

Liitteenä on Tilinpäätös ja toimintakertomus vuodelta 2023.

Päätösehdotus

Yhteistyötoimikunta keskustelee vuoden 2023 tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta sekä merkitsee sen tiedoksi.

Päätös

Merkittiin tiedoksi.